

Herritik datozen irakaspenak

Poesia herriaren ahotik hartu zuela zioen Gabriel Arestik eta herriaren ezagutza bizilagunengandik jaso dutela esan ahal izango dute Orioko gaztetxoek, herriko curriculuma prestatzen ari baitira. Informazio bilketa amaituta, ikastetxeei dagokie orain aztertu eta ekarpenak egitea, tartean Kilometroak jaia prestatzen dabilen Orioko Ikastolari.

| IURE EIZAGIRRE |

KARKARA

KARKARA

Herriko bi ikastetxeetako umeak aurreko ikasturtean izan ziren Oriori buruzko ezagutzak autopista azpiko zutabeetan islatzen.

ARESTI BAINO, Jorge Oteiza edo Benito Lertxundi herrikideak eta hauen lana izango dute erreferentziatzat oriotar gazteek, horiek baitira herriko ondare. Hain zuzen ere, egitasmo honen garapenean behin baino gehiagotan izan dute gogoan eskultore oriotarraren adierazpen hau: “Zerbait berria sortzen duenak arraunlari baten tankeran egiten du, aurrera egiten du baina bizkarka, atzera begira, iraganera. Atzera begira lantzen du bere bide berria”. Hezkuntzan egiten ari zirena aztertu eta eztabaidatzeak ekarri zuen Orioko Curriculumaren beharra, izan ere, 2010ean egindako *O3ten.HSN* jardunaldietatik ateratako ondorioak izan ziren herriko eragileen arteko harremanak bideratu eta Orioren izaera garatzeko herritik sortutako curriculum baten beharra. Honen helburua Euskal Curriculumari ekarpena egitea da.

Oteizaren esaldiak berak agerian uzten ditu oriotarren izaeran eragina izan duten ezaugarrietako batzuk: arrauna eta itsasoa. Curriculumari begira, Giza eta Gizarte Zientzien arloan aztertu eta txertatu dute Orio eta itsasoaren arteko harremana. “Orio, itsasertzean bizi den herria izanik, erriok, itsasoak, arrantzak, ontziok, arraunak, baserriek... asko eman digute eta zer esanik ez bere itsas kulturak, sormenak, tradizioek, istorioek”, dio Orioko Curriculumeko Ikastolako ordezkari Eli Urdangarinek. Horregatik, herriaren ingurune fisikoaren oinarriko ezaugarriak eta aniztasuna ezagutarazi nahi dizkiete ikasleei, baita itsasaldean egoteak eragindako aldaketa ekonomiko, sozial zein kulturalak ere. Herri ontzigilea izanik, Orioko txikienek ba al dakite, adibidez, duela hamarkada batzuk zergatik zeuden hainbeste itsasontzi portuan eta hain gutxi gaur egun?

Irakaspena baina, ez dute edozein modutara egin nahi eta oriotarren ezaugarriak zehazteko bilketa lanaren aurkezpena egin zutenean, ekainean, Gizarte Zientzietan emakume eta gizonen arteko berdintasunaren alde egin beharreko lana azpimarratu zuten. Besteen parean jartzeko nabarmendu egin behar direla azaldu zuten eta esne-banatzailleen, azoketan ibiltzen direnen eta saregiileen irudiak gogorarazi zituzten.

Informazio bilketan beste bi alor ere bereizi dituzte: Natur eta Osasun Zientziak eta Musika Hezkuntza. Lehenengoari dagokionez, herriko biodibertsitatea; osasuna, higie-nea eta elikadura; biztanleriak ingurunean duen eragina eta garapen iraunkorrerako bidea aztertu nahi dituzte. Musikaren arloan, berriz, interesgarri deritzote oriotarrak batzen dituen hogeiki kanten zerrenda osatu, musikaren historia jakin eta dantzak ezagutzeari.

Euskaldun kontzientiak

Curriculumaren alde lanean ari direnek bada- kite herriko haurrek nekez izango dutela arazorik euskaraz ikasi eta aritzeko, “euskararen arnasmune” baita Orio. Ondorioz, bestelako erronkak dituzte. Herriko hizkeraren aberas-

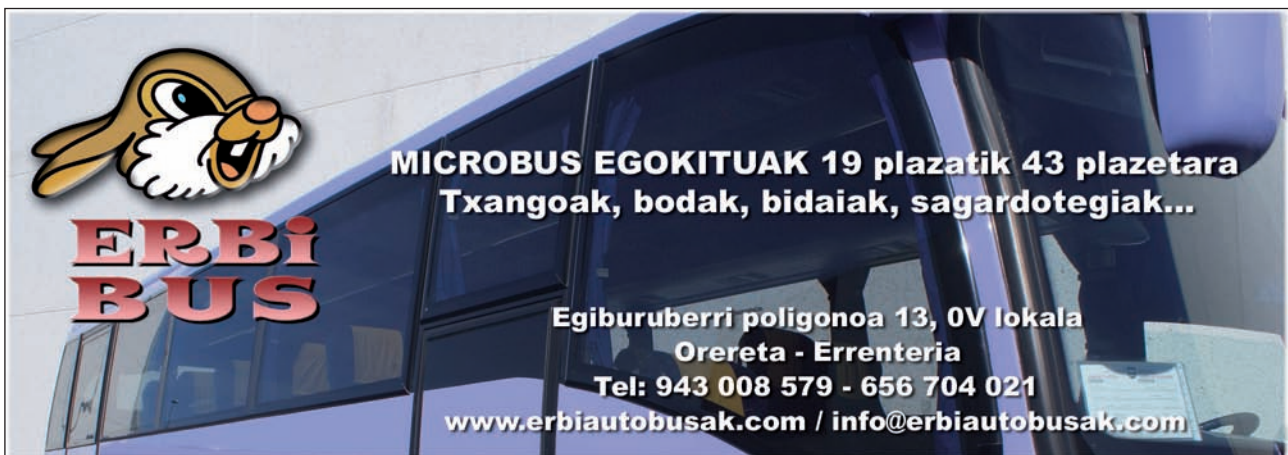
tasuna mantendu nahi dute, garai bateko bizi- moduak pixkanaka galtzen ari den hitz mul- toa utzi baitzuen herrian, asko itsasoari eta ontzigintzari lotuak. Herriko literaturak ere lagunduko die horretan.

Orioko Curriculum Sortzen taldekoek gazteenen jarreraren eragin nahi dute eta garbi izan dute euskal hiztun kontzientiak sortu behar dituztela. “Euskal Herrira kalitatezko euskal hiztunak esportatu behar ditugu”, adierazi zuten herritarren aurrean egindako aurkezpenean.

Herritarren parte-hartzea

Horrelako proiektuen aurrean izaten da edu- kien erabakia eta idazketa aditu talde baten esku uzteko aukera, baina Orion bertako “aditu” eta “aritu”ek egin dute lan. “Orioko Curriculum osatzeko orduan herri eragileek zeresan handia dute. Herriaren izaera biltzen duen dokumentu pedagogiko batean herriko ikastetxeak parte garrantzitsua dira. Hezkun- tza ikastetxearen eta herriaren arteko zerbait denaren kontzientzia piztu nahi dugu”, dio Urdangarinek.

Horregatik, herrian bertan dituzten infor- mazio iturriak baliatu dituzte oriotarren nor- tasuna garatu duten elementuak bilatzeko.

ERBI BUS

MICROBUS EGOKITUAK 19 plazatik 43 plazetara
Txangoak, bodak, bidaiak, sagardotegiak...

Egiburuberrri poligonoa 13, 0V lokala
Orereta - Errenteria
Tel: 943 008 579 - 656 704 021
www.erbiautobusak.com / info@erbiautobusak.com

B R A N K A

Kontxako olatuaren gainean, Haize Orrazearen ondoan, bertako produktuenganako arreta bereziarekin

Urte osoan
menu berezia **36 €**

Eduardo Chillida pasealekua, 13 · Donostia
© 943 317 096 · Faxa: 943 214 890 · branka@branka-tenis.com
www.branka-tenis.com

Intxausti
harategia · urdaitegia

Juan Martin Intxausti

Grupo La Salve, 33
Azpeitia (Gipuzkoa)
☎ 943 810 489 / 687 527 664

Gaztetxeko eta Esperientzia Eskolako kideek hezikidetzari buruzko gosari-tertulia egin zuten, gizon eta emakumeen arteko lehengo eta oraingo harremanak aztertzeko.

IBARROLA BEHEKOA BASERRIA

Laurgain auzoa, 20809 Aia
☎ 943 83 45 49 / 659 21 53 92 · ibarrolabehekoa@hotmail.com
www.nekatur.net/ibarrolabehekoa

Elkano Auzoa Izeta Goikoa Baserría
20809 Aia – Gipuzkoa
☎ 943 131 693
izetasagardotegia@gmail.com · www.izeta.es

Jatetxea - Restaurante
NICOLASA

*Txangurroa labean eta arraia plantxan
Eguneko menua eta bereziak*

☎ 943 515 469
Donibane, 59 · Pasai Donibane (Gipuzkoa)

Karkara herri aldizkaria izan da ardatzetako bat eta aurkezpenean argi adierazi zuten herriko erreferentziazko altxor bat dela. Interneten eta Ahotsak proiektuaren elkarriketetan ere material ugari aurkitu dute.

Baina herritarrenganako hurbiltasuna are handiagoa izan da horietako batzuekin zuzenean izandako solasaldiei esker. Maria Sagraio Miralles herritarrak, adibidez, bere amonak frankismo garaian Maria Maestra haur eskolan bizitako esperientzien ekarpena egin die Curriculumari eta oriotarrei. Patxi Oliden “Danbolin”-ek, berriz, musikaz, euskaraz, gerraz, perretxikoez eta abarrez hitz egin zuen. Eta azkenik, Martin Lizasoren hitzak jaso zituzten. Elkarriketa hauek material osagarri gisa erabiliko dituzte.

Datu bilketan, esan bezala, herriko eragile ugariren laguntza izan dute Orioko Curriculum Sortzen taldekoek. Iaz Ijitoen Akordioa sinatu zuten taldeetako kideak arduratu dira informazioa biltzeaz, eragileak eta herritarrak “subjektu aktibo” bihurtuz. Arlo guztietako eragileak dira: Udalekoak, kirol eta kultura esparruetakoak, ikastetxeetakoak, Etxeluze Gaztetxekoak, Txurrunuski aisialdi taldekoak, Herri Natur Taldekoak, Harribil Dantza Taldekoak, Danbolin Musika Eskolakoak...

Edota Gaztetxeko, Saltxerak taldeko eta Esperientzia Eskolako ordezkariak, adibidez, gosari-tertulian batu ziren joan den martxoan, hezikidetzari hizpide hartuta. Gizon eta emakumeen arteko parekidetasuna ardatz, lan munduaz, belaunaldi ezberdinek jasotako heziketaz, festez, eta abarrez aritu ziren.

ORIOKO CURRICULUMA SORTZEN

Ikastetxeen ekarpena

Guztien lanari esker, joan den ikasturtean amaitu zituzten informazio txostenak eta irailan ikastetxeen esku utzi dituzte (Orioko Herri Ikastola eta Zaragueta Herri Eskola), Urdangarinek azaldu duenez, “irakasleek irakurri eta beraien ekarpenak egiteko”. Aurten go abendua izango dute horretarako epemuga eta “ondoren, prozesu parte-hartzailearekin jarraituz, besteak beste hitzaldiak, mahai-inguruak, kafe-tertuliak antolatuz eta material guztiari azken begirada emanik, egungo fasea amaituko da”. Orduan hasiko dira Orioko Curriculumuma idazten.

Proiektu berriak oraindik ez du ikasgeletan martxan jartzeko data zehatzik, baina dagoneko badakite Lehen eta Bigarren Hezkuntzan aplikatuko dutela, eta jarduera eta ekin-tza berezien bitartez lantzeko asmoa dute.

URPA
autobusak

22, 28, 31, 55 eta 60
plazakoak

Autobus literadunak
Europar zehar ibiltzeko

Ubilluts auzoa, 55. poligonoa, 9.eraikina-4. · 20140 Andoain
Tel.: 943 305050 Faxa: 943 305060
www.autocaresurpa.com · info@autocaresurpa.com

UZTARRI
JATETXEA

janari
tradizionala

© 943 148 321 · Aizarnazabal
www.uztarrijatetxea.com

MARITXU
JATETXEA

Eguneko menua · Karta · Taldeentzako menu bereziak
Era guztietako itsaskiak, etxeko haztegiak

Euskadi Etorbidea, 13 / Trintxerpe · Pasai San Pedro (Gipuzkoa)
© 943 399 062 / 943 399224 · www.restaurantemaritxu.com

Juantxo
TABERNA

Ogitarteko
eta pintxo
bero eta hotzetan
espezializatua

Enbeltran kalea, 6 · 20003 DONOSTIA · 943 427 405

TXINGURA
TAILERRA, S.L.

ERAIKUNTZA METALIKOA ETA HERRERITZA

Egiburuberri industrialdea, 17 D
Erreterria (Gipuzkoa)
© 943 331 836 · Faxa: 943 552 388
txingura@txingura.com · www.txingura.com

Herriari lotutako jai

ERRIA TXIKOTA. Herri arrantzale bateko esamoldea da, Orioko Curriculumean barneratzeko modukoa. Arrantzaleek itsasora joan aurretik txikota (itsasontzia kaira lotzen duen soka) askatzeko lehortera egiten duten oihua da, aurtengo Kilometroak jaiari esker Euskal Herri osora zabaltzen ari dena.

Hori izan da, hain zuzen ere, aurtengo jaiaren helburuetako bat: urriaren 5ean jendea herrian hartzeaz gain Orioren nortasuna herriko mugez harago eramatea. Eta horrek isla izango du egunean bertan ere, Herri Ikastolako guneko eskaintza osoa herriko eragileek sortua izango delako.

Aurten bigarren aldiz egingo dute *Erronka* lehiaketa eta finala uretan izango da.

Ibilbidean zehar, gainera, herriko adineko pertsonak emandako informazioarekin eta argazki zaharrek osatutako panelak jarriko dituzte, Gipuzkoako ikastolen aldeko jaira gerturatzeko direnek ibilbide

osoa egin eta Oriori buruzko bitxikeriak ezagutu ditzaten.

Gaztetxoek ere izango dute zer egina, iaz Tolosan martxan jarritako *Erronka* abentura lehiaketa Orion ere egingo baitute. Izandako arrakasta medio, ikastolen aldeko jai guztietara zabaldu da lehiaketa, eta herriko gazteak dagoeneko murgildu dira abenturan, ikasturte honetan herrian ospatutako Erria Txikota Astearen barruan probaren bat egiteko aukera izan zuten-eta. Ekintzaren ikusgarritasuna aprobeztatuz, zirkuituak dituen bost gunetako lautan jokatu dute lehia eta finala arratsaldean izango da autopista azpian, uretan.

Hala ere, herriari buruzko ezagutzak indartzeko asmoa ikasgeletan sartu da pixkanaka azken ikasturteetan. “Ikastolaren egitekoa, ikasle, guraso eta irakasleengana iristen laguntzea izan da, antolatutako ekintzen berri emanez eta parte-hartzea bultzatuz”, azaldu du Orioko Curriculumeko Ikastolako ordezkariak. Esaterako, larunbat batean egindako ekintza ikastorduetan txertatu zuten azken ikasturtean: “Bi ikasturteetako ikasleak eta irakasleak ekintza baten protagonistak izan ziren: herriko zutabe batzuk margotu zituzten, Oriori buruzko ezagutzak irudikatuz”. Autopista azpiko zutabe grisek kolore urdin, berde eta

horia dute ordutik, eta han daude baleak, herri inguruetako mendiak zein toponimiako hitzak.

Curriculumak ikasgeletan sartzean egitasmoa gauzatu egingo da, baina ez da amaituko, herriaren izaera eguneroko gertaerei lotuta egonda eguneraketak beharko dituelako. Horrela lortuko dute helburua: “Orioko ikasketak amaitzean, gazteek herriko tradizioetan, ohituretan, kontakizunetan, herri-abetietan, elkarbizitzan zein ingurumenarekin zuzeneko elkarrekintzan elikatutako ezagutza izatea”. ■

“Ori, itsasertzean bizi den herria izanik, erriok, itsasoak, arrantzak, ontziolek, arraunak, baserriek... asko eman digute”

Eli Urdangarin,
Orioko Ikastola

Goizper Group
Elkarlanean garatzen

Goizper, 50 urte baino gehiago, handitzen, berritzen eta gizarte eta ingurumenarekin konprometituta.

www.goizper.com Tel. 943 786 000

GOIZPER
ZURE KIDEA POTENTZI TRANSMISIOKO OSAGAIAITAN

Goizper Iñintzadura
ZURE KIDEA POTENTZI, IÑINTZADURA ZEHATZA

MATABI iK OSATU iK

Goizper Bioteknologia
NATURAN INSPIRATUA

HYDROWATER caba